

tehnilisele oskusele vaatamata täiel määral ei suuda rahuldada neid, kes luulele lähenevad klassiliste nõuetega, ega ka neid, kes on saanud moodsa maitsekoolituse. Ligikaudu samasugune olukord valitseb ka novelli alal. Ühed leiavad siingi põhjust kahjatseda klassilise novellimõiste degenerereerumist, novelli muutumist jutustiseks või romaaniskitsiks, teistele on aga novell sellisenagi liiga kitsapiiriline ja väheütlev, seejuures tihti asjatult energiat kulutav vorminikerdu-sele ja minevikuliselt muidki romantiliste aegade nõudeid jälgiv. Mõnede vaatlejate arvates eeskätt luule ei sobivat üldse realistliku aja kirjanduslikuks vormiks ja pidavat sel ajal känguma, nagu känguvat puhteepiline romaangi romantilistel aegadel.

1933. a. silmapaistvamad uusloominguga esinejad värssi alal, Erni Hiir ja Johannes Schütz, on mõlemad teadlikud novaatorid, kes oma luuleprogrammi pole kaugeltki veel mitte teostanud, kes alles enda ees näevad suuri avastamata värsivälju ja kes seetõttu ei või tunda ainepuudust ega vormikitsikust, teiste sõnadega, tunda — kriisi. Optimistlikkude ründajatena avastavad nad nagu varem nii nüüdki, esimene „Pöörangus“, teine „Kaks leeri“, uusi luulemaid „proosalisest“ maailmast, tavalise inimese elust argipäeva tingimustes. Ometi ei näi kumbki arenevat ilma üleminekuaega iseloomustavate takistusteta. Nii on Hiire sisuliselt lihtsad ja reaalsuselähedased argielu kujutised vormiliselt kruvitud enamasti äärmiselt kunstlikuks, mis viib luuletajat ta uute kunstiliste kavatsuste juurest liiga häirivalt tagasi minevikku ja tekitab nõnda „kriitilise“ sisevastuolu. Hiirest märksa vähem on mineviku pärimustes kinni Johannes Schütz, kuid „Kaks leeri“ näitab, et temagi areng ühiskondlikult ilmestatud realistliku lüürika